

Opw.574; OLB460:1,3; kinderlied; Gen.29:31-30:24; Ps.146:1,3,4,8; Gk167:1,3

Wat angstige doe-het-zelvers nodig hebben....

1. Wat moet ik doen om op te vallen bij anderen? Ben ik interessant als ik bling-bling, veel likes, veel vrienden en een boeiende baan heb? Wat maakt dat je de moeite waard bent? Daar zijn we – volgens mij – veel mee bezig en stoppen er heel wat energie in.
2. Dat was vroeger niet anders, ontdekken we in dit verhaal. Wat doet dit Bijbelverhaal met je? Het maakte mij eerst boos en onrustig. Wat een rare tijd! Slavinnen worden aangeboden om seks mee te hebben omdat er (liefst) zonen geboren moeten worden. Je echtgenoot wordt m.b.v. liefdesappels gedwongen om met je naar bed te gaan. Je identiteit als vrouw valt samen met moeder zijn. En tóch valt er ook meer te ontdekken..
3. In eerste instantie is het een somber verhaal. Jaloezie, boosheid, verwijten. Ten diepste speelt hier de vraag: doe ik er wel toe? Waarin vind ik mijn identiteit? Na elke zoon hoopt Lea de liefde van Jakob te winnen. Rachel verwijt haar kinderloosheid aan Jakob en wil wel sterven... Vervolgens worden 2 slavinnen ingezet om de identiteit van Rachel en Lea te versterken. De liefdesappelen 'van' Ruben (vgl.de hoorn van de neushoorn) moeten zorgen voor liefde en potentie. De liefdesappelen worden ingezet als eerder het bord linzensoep. 'Hier, voor jou, maar dan mag ik...'
4. Bij al het gedoe is het mooi om te ontdekken dat de HERE de kwetsbaren ziet en dat Hij er wat aan doet. Ondertussen wordt hier in ballingschap bijna het complete volk Israël geboren. Dat gaat over de belofte aan Abraham (Gen.12) en die herhaald werd bij de 'Jakobs ladder' (Gen.28:13-15). Later wordt uit de stam Juda (niet de eerste maar de vierde zoon!) de Here Jezus geboren, die ook de kwetsbaren ziet en er wat aan doet!
5. Vandaag zoeken we – net als toen – nogal eens ons geluk in wat we kunnen en wat we hebben. Je voelt je prettig als je een partner hebt, kinderen, een interessante baan en als je kinderen later goed terecht komen. Daar is allemaal niets mis mee als je daar maar niet je identiteit aan ontleent! En heb oog voor hen voor wie dit niet zo is! Het goede leven is alleen het leven dat door 'de God van Jakob' wordt gezegend. Vertrouwen op Hem en zijn beloften en daaruit leven: dát maakt een mooi mens van je.

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, bijbelrooster

1. Vervreemding en herkenning? Deel eens wat je te doen en te ontvangen hebt!
2. ☺☺☺☺ Voor de kinderen: w . t een h . . p me . s . n in d . t verh . . ! Vr . . g thuis wat de H . re G . d h . . r aan het d . . n is, ok? Fijne z . nd . g verder. G s!
3. 'Af en toe schijnt er licht in deze pijnlijke geschiedenis. Af en toe lees je over blijdschap. Wanneer? Steeds als de naam van God opklinkt. Als God aan Jakob verschijnt en hem bemoedigt. Als de HEER zelf zich over hem heen buigt en zegt: "Ik zal bij je zijn en al mijn beloften vervullen". Je ziet die blijdschap als er staat: "Toen de HEER zag dat Jakob minder van Lea hield dan van Rachel, toen opende hij haar schoot...". Je ziet die blijdschap als er staat: "Toen dacht God eindelijk aan Rachel: hij verhoorde haar en opende haar moederschoot....". Steeds als God ziet, als zijn liefde als een lichtstraal door de wolken heen breekt, is er blijdschap. Hoop. Komt er water uit de rots. Brood uit de hemel. Zoals later: overal waar Jezus in het leven van mensen binnenkwam, was er blijdschap. Genezing. Vrede met God. Leven. Hoop. Klonk de belofte van een nieuw Koninkrijk'
4. 'Paulus bidt nadrukkelijk om de gave te kunnen onderscheiden waarop het aan komt. Niet op een gezin als zodanig. Het Kind is al geboren. Het gaat wel om bevestigd worden, door de ander, in de ander, door de Ander. Gekend, bemind, bevestigd worden. Daar hebben we ook elkaar bij nodig'
5. **Bijbelrooster: zondag** Gen.16 (vgl.1-3 met Gen.30); **maandag** vgl.Gen.50:15-21 (19b) en 2Kon.5:1-8 (7) met Gen.30:2; **dinsdag** Luc.11:14-28 (in 28 relativeert Jezus het moederschap); **woensdag** Ruth 4 (vgl.16-17 met Gen.30); **donderdag** Hooglied 7:11-14 (14) en Gen.2:22-25; **vrijdag** Fil.1:3-11 (9-10a); **zaterdag** 'huren' en 'loon' zowel in Gen.30 als ook in Gen.29 (15.27). Liefhebbers: lees nog eens over onvruchtbare vrouwen en Gods reactie: Sara, Hanna, Elisabeth

Na de middelbare school ging je verder met vervolgonderwijs.
En wat was het spannend, die eerste dag, die eerste dagen.
Jij, jongen van 19, vond eigenlijk dat je 10 centimeter langer zou moeten zijn.
Jij, meisje van 18, vond eigenlijk dat je iets te dik was.
Je stond lang voor je klerenkast. Wat doe je aan?
Wat zouden anderen aan hebben? Je maakt een fotootje en stuurt die naar een vriendin:
denk je dat dit zo kan?

Na deze kerkdienst is er regelmatig koffiedrinken.
Waar ga ik staan? Wie ziet mij? Doe ik er toe?
Wanneer en waarom ben ik de moeite waard?
Nee, zo praten we er niet altijd over, en ook soms na de dienst niet, maar ik ben er van
overtuigd dat dit thema voor velen van ons geldt. Doe ik er toe? Wie zit er eigenlijk op
mij te wachten? Ben ik wel interessant genoeg om mee te praten?
En ons denken over, en bezig zijn met deze vraag kost ons heel wat tijd, energie en geld.

Misschien denk je dat dit heel erg te maken heeft met onze tijd.
Dat het vooral past in een cultuur met veel welvaart en vrije tijd.
Dat zou kunnen maar ik ontdek het net zo goed in dit Bijbelverhaal van zo'n 3700 jaar
geleden.

Ja, eerst even algemeen over dit Bijbelverhaal.
Wat vond je er eigenlijk van, toen je Nicolien dit hoorde voorlezen?
Ik moet zeggen dat ik eerst (weer eens) met mijn ogen hebben zitten knippen.
Wat een vervelend, wat een vervreemdend verhaal: dat bedenk je toch niet?
Ik werd boos, ik werd onrustig. Wat een bizarre tijd, wat een rare gebeurtenissen....
Trouwen met 2 vrouwen en er ook nog twee slavinnen bij krijgen.
Je zus liefdesappelen 'verkopen' met de deal dat jij dan weer eens met Jakob naar bed
mag.
Een vrouw die smacht naar de liefde van haar man en bij elke geboorte van een zoon
denkt dat hij nou toch echt wel van haar zal gaan houden.
De identiteit van deze vrouwen lijkt samen te vallen met het wel of niet kunnen geven
van zonen aan je man... Pfffff.....

Dat is de eerste lezing, de eerste indruk, en die viel mij niet mee.
En misschien was dat ook wel jouw ervaring toen je Nicolien dit Bijbelverhaal hoorde
voorlezen. Waarom staat het in de Bijbel? Wat wil God ermee vertellen?

Al zoekend, lezend en biddend ontdekte ik dat er ook in dit vreemde verhaal ook veel
moois te ontdekken valt. Het kost wel wat energie om dat te ontdekken. Ga je mee op
zoek?

Maar het klopt wel dat het verhaal veel bij ons kan oproepen.
Er is jaloezie tussen de zussen. Rachel verwijt Jakob dat zij geen kinderen krijgt: hoe
machteloos moet je jezelf voelen als je dat gaat zeggen.
Op zijn beurt wordt Jakob – machteloos – ook weer boos: IK BEN GOD NIET!
En Lea krijgt kinderen. Elke keer zegt en hoopt ze: nu komt het goed. Nu zal mijn man
ook van mij gaan houden. Nu zal hij zich aan mij gaan hechten.
Nu ben ik de moeite waard!
En Rachel heeft dan wél het voorrecht de meest geliefde van Jakob te zijn, maar zij krijgt
weer geen kinderen.
Ik krijg geen kinderen. Ik ben niet de moeite waard.
De hele geschiedenis ademt een sfeer van eenzame mensen.
Die zichzelf moeten redden. Angstige doe-het-zelvers.

Je moet je zaakjes zelf regelen.

Geen zus die eens aan je vraagt 'hoe gaat het eigenlijk met je?'

Hoe is het voor je om kinderloos te zijn?

Hoe is het voor je om getrouwd te zijn met een man die niet echt voor je gaat?

Alsof iedereen leeft op z'n eigen, stille, eenzame eilandje...

Kinderen krijgen, zonen baren. Dat is in die tijd heel belangrijk.

Het is ook wel een beetje te begrijpen.

In het O.T. hoor je weinig over een leven na de dood.

Het leven concentreerde zich op het leven hier en nu. In deze wereld.

En zonder nageslacht loopt je leven als het ware dood.

Laten we ook bij dit Bijbelverhaal ons goed realiseren dat we het ons in onze cultuur niet goed kunnen voorstellen, wat daar en toen belangrijk was.

Vervolgens zie je beide vrouwen iets doen wat Saraï eerder ook al aan Abram heeft voorgesteld.

Saraï zei: 'Abram, slaap dan met Hagar, dan krijg ik tenminste via haar nog kinderen'.

En hier krijgt Jakob er twee slavinnen bij om via hen kinderen te verwekken die dan min of meer op naam van Lea en Rachel komen te staan.

Want een slavin was jouw eigendom dus hun eventuele kinderen ook.

Zo groeit het gezin van 'vader' Jakob gestaag...

En dan komt Ruben, de zoon van Lea, op een dag met liefdesappelen aanzetten.

In Hooglied later komen we deze bijzondere vruchten ook tegen.

In de wederzijdse liefdesverklaringen kun je in Hooglied 7 lezen: 'De liefdesappelen geuren al. Boven onze poorten hangt een keur van vruchten, vers geplukte, goed gedroogde. Mijn lief, ik heb ze bewaard voor jou'.

Ze dachten in die tijd dat het eten van die vrucht bevorderend was voor de liefde en de vruchtbaarheid.

Zoals stropers vandaag de hoorn van de neushoorn van zijn kop snijden, die hoorn vermalen en dat poeder voor grote bedragen geld verkopen.

Blijkbaar was Lea al even niet in beeld om te slapen met Jakob want als Rachel ook wat van die liefdesappelen wil wordt dat haar deal.

Ok, Rachel: jij krijgt er ook van maar dan huur ik vannacht Jakob. Deal? Deal!

Het lijkt ook op iets van eerder terug.

Als Ezau kostte wat het kost die linzensoep van Jakob wil.

Goed, maar dan krijg ik jouw eerstgeboorterecht. Deal? Deal!

Nu gaan we toch op zoek naar de pareltjes in deze tekst, of in het grotere geheel.

Ook dit Bijbelverhaal doet er toe en staat niet voor niets in de Bijbel.

En waar mensen het elkaar zo moeilijk kunnen maken zie je steeds opnieuw dat de HERE de ellende van zijn kinderen kent en ziet.

Vs.31 de HEER ziet dat Jakob meer van Rachel houdt en opent de schoot van Lea.

In vs.17, waar Lea het opnieuw moeilijk heeft verhoorde God Lea's gebed.

En uiteindelijk, vs.22 God bemoeit zich met Rachel die het moeilijk heeft, en opent haar schoot.

De HERE laat van Zich horen als er geleden wordt. Het laat Hem niet koud.

Ook vandaag niet. Of je nu ongewenst partner- of kinderloos bent.

Of je je onzeker voelt als je naar school fiets. Als je vandaag angstig en somber bent. Als je gisteren moest begraven. Ook al merk je het misschien niet: het raakt de Here God.

Hoe mooi is dat!

Maar kijk nog eens naar dit hele Bijbelverhaal.

Jakob ver van huis, in ballingschap, maar hier wordt wel zo ongeveer het hele gezin van Jakob geboren. Bijna alle 12 stammen van Israël.

Over een poos krijgt Jakob een andere naam, Israël.

Dat wordt hier door de Here God gevormd. Gebouwd.

En dat gaat alweer terug op de beloften aan Abraham.

Dat Abraham heel veel nageslacht zou krijgen en dat al die mensen andere volken tot Zegen zullen zijn.

En Jakob hoorde ook zulke woorden toen hij 's nachts de engelen had gezien, de jakobsladder en de HERE bij hem.

En die beloften van Zegen komen nu in deze geschiedenis weer een stap dichterbij.

Uit de vierde (!) zoon (de kinderen worden genoemd in 3 rijtjes van 4. Hier is de vierde, Juda, de laatste. Laatste worden eersten!) Juda worden eeuwen later de Here Jezus geboren. Want Israël is er om de wereld tot Zegen te zijn.

En dan zien we de Here Jezus, die ook om Zich heen keek en het zag als mensen 'vermoeid en belast' waren.

En als Hij weggaat blijft Hij ook achter de schermen doorwerken om Gods beloften werkelijkheid te laten worden.

Als Petrus Jezus belijdt 'U bent de Messias, de Zoon van de levende God', zegt de Here Jezus dat Hij op hem en de andere discipelen, vanwege die belijdenis, de kerk zal bouwen.

In deze corona-tijd is het belangrijk om dat tegen elkaar te blijven zeggen en te blijven geloven. Achter de schermen is God hard aan het werk en zorgt Hij voor zijn kerk.

Tot in eeuwigheid! Waar wij worstelen, het goede proberen te doen en ook fouten maken en soms heel lelijk doen.

Nog weer terug naar de inleiding.

Over wanneer je de moeite waard bent. Over die struggle die in het gezin van Jakob net zo goed terug te vinden zijn.

Als we voor het eerst naar een nieuwe school gaan, als we voor het eerst nieuwe mensen ontmoeten, als we samen koffie drinken, als we gaan solliciteren.... Dan willen we allemaal goed voor de dag komen.

En wat is het mooi als je dan van jezelf weet dat je er goed uitziet, met een leuk gezin, een leuke baan, met mooie verhalen om te vertellen.

Geniet ervan als het zo voor je is, maar ontleen er nooit je identiteit aan!

Je bent niet de moeite waard omdat je zoveel hebt of omdat je zoveel kunt.

En als je er zo voor staat, vergeet dan niet om te zien naar hen die er niet zo bij zitten.

Die alleen maar kunnen dromen van jouw leven en die moeite hebben met het bestaan.

Laten we in de kerk elkaar laten opvoeden door God die door de Bijbel heen steeds wil laten zien dat het er niet omgaat hoe groot en hoe belangrijk en hoe indrukwekkend jij moet zijn.

En dat je je identiteit niet moet ontleen aan spullen en aan je c.v.

Het leven is pas echt goed als de God van Jakob je Helper is.

Als je mag delen in de Zegen die de God van Abraham, Izak en Jakob wil schenken aan al zijn kinderen. God, de Vader van Jezus Christus. Jezus, onze Redder en Heiland.

Ook voor jou, voor u. Dat is wat angstige doe-het-zelvers nodig hebben!

Het gaat erom dat je daarop vertrouwt, en daaruit leeft: dat maakt een mooi mens van je, amen.